

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d.	:	
Commissie	:	commissie samenleving
Portefeuillehouder	:	mevrouw Th. van der Windt (wethouder)
Zaaknummer	:	1335922
Productiedatum	:	15 september 2025

Onderwerp

Voorliggend voorstel gaat over het regionaal opgezette innovatiefonds voor gecontracteerde jeugdhulpaanbieders voor meervoudige specialistische jeugdhulp (perceel 1) in Zuid-Kennemerland en IJmond.

Vorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 september 2025;

b e s l u i t:

het Bloemendaalse aandeel in het regionale innovatiebudget jeugdhulp ZKIJ van € 264.289 ten laste van de flexibele Algemene Reserve via verwerking in het begrotingsresultaat 2025 beschikbaar te stellen en de begroting 2025 te wijzigen.

De raad voornoemd, d.d.

de griffier,

de voorzitter,

Voorgesteld besluit

De raad van de gemeente Bloemendaal besluit:

het Bloemendaalse aandeel in het regionale innovatiebudget jeugdhulp ZKIJ van € 264.289 ten laste van de flexibele Algemene Reserve via verwerking in het begrotingsresultaat 2025 beschikbaar te stellen en de begroting 2025 te wijzigen.

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet. De zeven regiogemeenten van Zuid-Kennemerland en IJmond (hierna: ZKIJ) werken voor de uitvoering van meervoudige specialistische jeugdhulp samen met vier consortia – samenwerkingsverbanden van jeugdhulpaanbieders. Met elkaar moeten we zorgen voor een dekkend, samenhangend en samenwerkend zorglandschap. Het is belangrijk dat de afspraken rondom de samenwerking tussen gemeenten en consortia goed worden vastgelegd. De aanbesteding van meervoudige specialistische jeugdhulp (perceel 1) in de jeugdregio's ZKIJ heeft geresulteerd in een Overeenkomst van Opdracht met de vier consortia – samenwerkingsverbanden van gecontracteerde jeugdhulpaanbieders. Deze overeenkomst is ingegaan op 1 januari 2023 en hierin zijn de bij de start van de samenwerking gemaakte afspraken in vastgelegd. In deze Overeenkomst van Opdracht is afgesproken dat de partijen waar nodig aanvullende afspraken maken, die bij addendum aan de overeenkomst worden toegevoegd. De vier consortia zijn Sparq, Planet Young, CombiKrachtZIJ en Hyperionhelpt. Het addendum dat nu behandeld is door het college, richt zich op afspraken over het zogenoemde innovatiefonds (ook wel innovatiebudget).

Beoogd effect

Met het ondertekenen van het addendum beoogt het college van gemeente Bloemendaal bij te dragen aan een incidentele financiële impuls voor innovatiedoelinden. Hiermee wordt ruimte gecreëerd voor onze jeugdhulpaanbieders om de gewenste transformatie van het jeugdhulpstelsel in te zetten. Innovaties zijn nodig om op een vernieuwende manier te kunnen werken binnen het nieuw vormgegeven jeugdstelsel. Zo wordt het mogelijk om jeugdhulp effectiever in te zetten en de huidige wachtlijsten in te lopen (mits de vraag niet verder toeneemt). Met de bijdrage van gemeente Bloemendaal kan regionaal solidair worden gewerkt.

Politieke keuzeruimte

De raad is bevoegd om financiële middelen beschikbaar te stellen.

Gedachtegang

Argumenten

Een innovatiefonds zorgt voor ruimte om te innoveren, het stelsel te transformeren en jeugdhulp te verbeteren

In 2024 hebben de regiogemeenten in ZKIJ besloten om een regeling voor de jeugdhulpaanbieders te treffen om innovatie een impuls te geven. Innovatie is hard nodig willen we de gewenste transformatie halen. Het ontwikkelen en implementeren van nieuwe processen draagt bij aan de verbetering en het efficiënter maken van jeugdhulp. Bloemendaal heeft in 2024 besloten om eerst de inhoud van de innovatieplannen af te wachten, alvorens er besloten zou worden over de deelname aan het innovatiefonds. Het totale innovatiebudget bedraagt € 4 miljoen euro. Het beoogde aandeel van Bloemendaal hierin is € 264.289.

Als wij als gemeente achter innovatie staan, moeten we ook realistisch kijken naar hoe deze innovatie behaald kan worden. Na intensieve gesprekken met onze gecontracteerde aanbieders blijkt innovatie niet mogelijk zonder een financiële impuls van de regiogemeenten. De grote vraag naar steeds zwaardere en langer durende jeugdhulp, de krapte op de arbeidsmarkt en de vastgestelde financiële kaders voor de aanbieders (lumpsumfinanciering) zorgen ervoor dat aanbieders hun middelen niet (snel genoeg) voor andere doeleinden dan het leveren van zorg kunnen inzetten. De gewenste innovatie vraagt daarom om een incidentele financiële impuls, waarna de aanbieders de nieuwe manieren van werken binnen de reeds bestaande financiële kaders verder in stand houden.

Om in aanmerking te komen voor dit innovatiebudget, hebben de consortia gezamenlijk een aanvraag ingediend waarin vier innovatieplannen zijn opgenomen (zie bijlage 1). In een addendum worden bijbehorende afspraken en eisen met betrekking tot het toekennen en uitvoeren van het innovatiebudget vastgelegd. Het budget kan worden ingezet over de jaren 2025 en 2026. In het geval een gemeenteraad niet instemt met het voorstel om budget beschikbaar te stellen wordt het maximuminnovatiebudget bijgesteld (zie *risico's* voor de consequenties hiervan).

De aanvraag voor het innovatiebudget zou slechts goedgekeurd worden indien:

- een innovatieplan bijdraagt aan de verbetering van de dienstverlening;
- met een plan de huidige wachttijden duurzaam worden verkort;
- een plan vernieuwend is en een langdurig en duurzaam positief effect heeft;
- een plan gericht is op minimaal één van de transformatiedoelen zoals beschreven in de regiovisie;
- een plan een concrete impact heeft op het jeugdstelsel binnen de jeugdregio's Zuid-Kennemerland en IJmond;
- een plan door de consortia gezamenlijk wordt ontwikkeld en uitgevoerd, eventueel in samenwerking met andere ketenpartners binnen het jeugdstelsel;
- een innovatieplan na afloop gecontinueerd kan worden vanuit de reguliere financiering van de consortia.

De aanvraag van de consortia is inmiddels goedgekeurd door een daarvoor ingestelde commissie (beleidsadviseurs, contractmanagers, een extern jeugdhulpdeskundige, een ervaringsdeskundige, de regionale programmamanager jeugd en de regionale business controller). De gemeente Velsen neemt de rol van kassier op zich voor het innovatiebudget.

Risico's

1.1 De uitvoering van de innovatievoorstellen vraagt om regionale commitment

Indien één gemeente besluit om niet bij te dragen aan het innovatiefonds, dan maken we het onze uitvoerende partijen erg moeilijk. Het is gezien de samenwerking met partijen als het onderwijs en de huisartsenzorg, die over gemeentegrenzen heen werken praktisch gezien onmogelijk om jeugdigen en gezinnen binnen een gemeente niet te helpen en de jeugdigen buiten de gemeentelijke grenzen wel. Voor Bloemendaalse jeugdigen zal dit o.a. het volgende tot gevolg hebben:

- Het niet meedoen met het innovatiefonds zal ervoor zorgen dat Bloemendaalse jeugdigen en hun ouders/verzorgers niet besproken mogen worden in het regionale poortwachtersteam, waarmee zorg sneller en effectiever ingezet kan worden.
- Ook zullen Bloemendaalse jeugdigen en gezinnen niet in aanmerking komen voor de vernieuwde specialistische GGZ-behandeling.
- Bloemendaalse gezinnen waarbij complexe problematiek speelt kunnen niet geholpen worden door het multidisciplinaire team. Dit betekent dat gezinnen die in aanmerking zouden komen voor dit voorstel te horen krijgen dat zij niet geholpen kunnen worden omdat zij in Bloemendaal wonen.
- De jeugdigen uit Bloemendaal kunnen niet profiteren van het groepsgerichte aanbod, waarbij ze leren van elkaar en zien dat ze niet anders zijn dan anderen. In plaats daarvan blijven ze individueel behandeld worden, wat veel duurder is dan de groepsgerichte behandelingen.

1.2 Regionale commitment voor het innovatiefonds is nodig

De regionale samenwerkingsrelatie wordt op scherp gesteld als één gemeente besluit niet deel te nemen. We werken als regio samen rondom de inzet van jeugdhulp. Dit is een commitment die het college en de raad al sinds 2015 aangaan. Als kleine gemeente redden we het simpelweg niet in ons eentje. Vanaf 2027 is regionale samenwerking bovendien een wettelijke verplichting.

Willen we de transformatie-weg inslaan, dan moet hier wel voldoende financiële ruimte voor zijn. Deze ruimte is nog niet eerder aan onze gecontracteerde aanbieders gegeven. Binnen de huidige financiële kaders is hier namelijk niet voldoende ruimte voor, wil de lopende zorg voor jeugdigen niet in het geding komen en de wachttijd onhoudbaar

worden. Net als van de andere zes regiogemeenten vraagt de gewenste innovatie ook van Bloemendaal dus een incidentele financiële impuls, terwijl de gemeentelijke budgetten krap zijn.

1.3 De (meetbaarheid van) effectiviteit van innovaties is geen garantie

De innovaties zijn gericht op een langdurig duurzaam positief effect in de regio's. Een risico is dat een innovatie niet op het gewenste resultaat uitloopt en de ingezette innovatie waarvoor budget wordt verleend niet wordt voortgezet door de consortia. Er is geen garantie dat extra financiële middelen op korte termijn het gewenste effect (het verminderen van wachtlijsten) voldoende zullen realiseren. Dit risico wordt beperkt door de halfjaarlijkse evaluaties die door de consortia worden aangeleverd, wat tijdige bijsturing mogelijk maakt. De resultaten van de innovaties zijn bovendien niet altijd (snel) meetbaar en kunnen niet altijd (tijdig) concreet zichtbaar gemaakt worden. De middelen kunnen desalniettemin goed besteed zijn.

1.4 Transformaties vragen om tijd en energie

De urgentie om snel aan de slag te gaan met zorginnovatie kan leiden tot onverwachte negatieve gevolgen. Het kan bijvoorbeeld bestaande processen verstoren of de complexiteit van het jeugdhulpstelsel vergroten. Door samen met de consortia te werken aan een lerend stelsel wordt dit risico zoveel mogelijk beheerst. Het kan echter wel resulteren in een langere doorlooptijd van het uitvoeringsproces.

Voor een omvangrijke cultuuropgave zoals deze is een tijdshorizon van 5 tot 10 jaar noodzakelijk. Snelle of gemakkelijke innovatieve oplossingen voor dergelijke complexe vraagstukken zijn niet voorhanden; er is sprake van een leercurve. De samenwerking met betrokken stakeholders om het stelsel gezamenlijk verder in te vullen, kan leiden tot vertraging – vooral wanneer er draagvlak voor plannen en besluiten vereist is. Bovendien vergt samenwerking het opbouwen van relaties, waarbij basisvoorwaarden zoals vertrouwen, wederzijdse aanspreekbaarheid en transparantie essentieel zijn om synergie te realiseren.

Alternatieven

Het alternatief is om niet bij te dragen aan het innovatiefonds en de nadelige consequenties te accepteren.

Overwegingen van het college

Zoals hierboven beschreven, is het alternatief (niet bijdragen aan het innovatiefonds) niet wenselijk. De consequenties zijn praktisch gezien onwenselijk. Ook gaat niet bijdragen aan het innovatiefonds in tegen het commitment van Bloemendaal voor regionale samenwerking rond jeugdzorg. Om de jeugdzorg in onze regio effectiever, efficiënter en kwalitatief beter te maken en het stelsel financieel gezond te maken werken we met vooraf vastgestelde financiële kaders (lumpsumbudget en budgetplafonds). Echter, de problematiek van jeugdigen wordt complexer, waardoor de vraag naar zware, langlopende jeugdhulp toeneemt. Door deze druk lukt het de consortia (nog) niet om binnen de vooraf vastgestelde financiële kaders vernieuwingen en veranderingen door te voeren.

Middelen

Financiële middelen

Om het innovatiefonds op te zetten dragen alle gemeenten in ZKIJ bij. In totaal gaat het om een budget van € 4 miljoen. Het voorgestelde aandeel van Bloemendaal hierin is € 264.289. Dit betreft een eenmalige uitgave. De raad wordt voorgesteld een budget t.b.v. het innovatiefonds ten laste van het de flexibele Algemene reserve via verwerking in het begrotingsresultaat 2025 beschikbaar te stellen. De flexibele Algemene reserve is hiervoor toereikend. Dit is onderdeel van besluitvorming. De kosten worden na besluitvorming verantwoord op 66920101-443200 Aandeel kosten regionale project jeugd.

Onderdelen van de regionale innovatieplannen komen overeen met onze lokale aanpak om de instroom, doorstroom en uitstroom van jeugdzorg aan te pakken – onderdeel van het preventief jeugdbeleid. Daar waar overlap plaatsvindt, zullen de regionale plannen leidend zijn. Om dubbele financiering te voorkomen houden we hier scherp zicht op. Wat niet terugkomt in de regionale innovatieplannen is de inzet van jongerenwerk bij psychosociale problemen van jeugdigen. Daarom blijven we hier lokaal op inzetten, in nauwe samenwerking met het CJG en de huisartsen.

Participatie

Niet van toepassing.

Communicatie

Het raadsvoorstel is openbaar.

Samenwerking (Heemstede)

Eenzelfde besluitvormingsproces is in 2024 doorlopen in alle colleges van de overige regiogemeenten in de ZKIJ (waar ook Heemstede toe behoort).

Vervolgproces/evaluatie*Vervolgproces*

Na vaststelling van het addendum door het college van Bloemendaal, informeert de programmadirecteur jeugd ZKIJ de consortia en de regiogemeenten over het genomen besluit. Doordat de overige gemeente reeds hun besluitvormingsproces over het innovatiefonds hebben doorlopen en de middelen zijn toegekend, zijn er op dit moment al werkgroepen bezig met de uitvoering van de plannen.

Evaluatie

De overige gemeenten hebben de programmadirecteur jeugd ZKIJ reeds gemandateerd om de ingediende innovatieplannen te beoordelen en om het benodigde budget hiervoor toe te kennen. De gemeenten controleren of de consortia de beschikbaar gestelde financiële middelen hebben besteed conform de goedgekeurde businesscase met de daarin opgenomen begroting. Consortia leveren hiertoe elk half jaar een evaluatie aan. De gemeenten kunnen een externe partij onderzoek laten doen naar de besteding van de financiële middelen, en houden zich voorbehouden om de onrechtmatig bestede middelen terug te vorderen. Indien het toegekende budget niet volledig is besteed dienen de consortia het niet bestede bedrag terug te betalen. Het addendum heeft dezelfde looptijd als de samenwerkingsovereenkomst.

Bijlagen

1. Samenvatting van de ingediende innovatievoorstellen

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.

